

EEN BEZOEK AAN COUDEWATER.

Den 19den Junij, na afloop van de Algemeene Vergadering der Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, te 's Hertogenbosch gehouden, werd door de Leden een bezoek gebracht aan de geneeskundige inrichting voor krankzinnigen „Coudewater” te Rosmalen, op $\frac{3}{4}$ uurs afstand van de stad gelegen. De aangename herinneringen door dat bezoek achter gelaten, doen ons besluiten ook voor hen, die er niet geweest zijn, eenige mededeelingen omtrent die nieuwe, nog weinig bekende inrichting te geven.

Zij werd opgericht in September 1870 naar aanleiding der bestaande overbevolking in het krankzinnigengesticht te 's Hertogenbosch. Toen de destijds aldaar fungerende geneesheeren Drs. VAN DEN BOGAERT en POMPE de overtuiging erlangden, dat eene gewenschte uitbreiding van genoemd gesticht niet zou tot stand komen, vormden zij het voornemen eene inrichting voor krankzinnigen op het land in het leven te roepen. Door het oprichten eener Maatschappij met aandeelen werden zij in de gelegenheid gesteld aan hunne voornemens uitvoering te geven.

Op 2 Augustus 1870 werd de Koninklijke vergunning tot het oprichten van een geneeskundig gesticht voor krankzinnigen verkregen en op het laatst dier maand het landgoed „Coudewater” te Rosmalen, op een uur afstand van 's Bosch, aangekocht met het doel aldaar eene centraal-inrichting met eene kolonie voor krankzinnigen tot stand te brengen. De centraal-inrichting, gebouwd volgens het Block-Systeem, is thans schier voltooid en is op de leest geschoeid der krankzinnigen-inrichting der gebroeders LABITTE te Fitz-James nabij Clermont. Zij is op de volgende wijze ingericht:

In het hoofdgebouw bevinden zich de localiteiten voor de administratie, de receptie-zalen, de magazijnen, de apotheek, de ziekenzalen en de badkamers.

Dat gebouw scheidt de inrichting in twee afdeelingen, de eene voor mannen, de andere voor vrouwen en elk dezer bezit weder vier onderafdeelingen, bestemd voor rustigen, half rustigen, onrustigen, zieken en zwakken. Deze onderafdeelingen zijn als zoovele blocks achter het hoofdgebouw gelegen en hebben elk eene aan hunne bestemming beantwoordende organisatie. Zij vormen met hunne tuinen een halven cirkel, die als park is aangelegd, terwijl de kerk en keukens zich in het middenpunt daarvan bevinden. De gebouwen voor de hoogere klassen liggen aan de voorzijden van den hoofdbouw geheel afzonderlijk en hebben het uitzicht op het uitgestrekte voorpark, waarin de woningen voor den eersten en tweeden geneesheer zich bevinden. Verder vindt men de waschinrichting, de bakkerij, de gasfabriek, de werkplaatsen, waaronder de kleê- en schoenmakerij, de timmerwinkel en mattenmakerij, de stallen en hetgeen tot den landbouw behoort. Deze wordt op uitgebreide schaal uitgeoefend en een groot getal verpleegden der lagere klassen houdt zich daarmede onledig. Nu de centraalinrichting, die alles bevat wat voor alle verpleegden kan noodig zijn, weldra zal zijn voltooid, is men voornemens afzonderlijke woningen te bouwen en aldaar verpleegden, die de voordeelen van het familieleven kunnen genieten, te doen verblijven. Op meer afgelegen punten van het terrein, dat ruim

40 hectaren beslaat, zal men die plaatsen en in elk gezin niet meer dan twee of drie krankzinnigen doen verplegen. Naar gelang van de behoefte zullen die woningen worden bijgebouwd en op deze wijze zal in de nabijheid van de centraalinrichting de kolonie worden gevormd.

De inrichting telt thans 352 verpleegden, waarvan 6 in de eerste, 15 in de tweede, 19 in de derde en 312 in de vierde klasse.

De bekoorlijke ligging van Coudewater met zijne sierlijk aangelegde tuinen, uitgestrekte koorn-velden, weilanden en bosschen brengt den bezoeker in de aangenaamste stemming, en kan niet nalaten een weldadigen invloed uit te oefenen op lijders, wier gemoedsleven geschokt en wier zenuwstelsel overprikkeld is. De ruime schaal, waarop de landbouw wordt uitgeoefend, de flinke organisatie, die in alles doorstraalt, de humane geest, die niet alleen de geneesheeren, maar het geheele personeel schijnt te bezielen, doet ons met grond verwachten, dat Coudewater eene schoone toekomst te moeten gaan.

Amsterdam, Julij 1873.

Dr. GUYE.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

DE INVLOED VAN CHININE OP DEN BLOEDSOMLOOP, OP DE OXYDATIE-PROCESSEN IN HET BLOED, EN DE THERAPEUTISCHE BETEEKENIS DER AMORPHE ZOUTZURE CHININE. — De physiologische werking der chinine is onlangs in het Physiologisch Laboratorium te Amsterdam door den Med. candidaat C. H. KÜHN, naar aanleiding eener door de Geneeskundige faculteit der Leidsche Hoogeschool uitgeschrevene prijsvraag, op nieuw aan een opzettelijk onderzoek onderworpen. De resultaten van dat onderzoek zijn, voor zoo verre het den invloed van chinine op den bloedsomloop betreft, in het *Maandblad voor Natuurwetenschappen*, 3de Jaargang blz. 105, medegedeeld. KÜHN begint met op het verschil in meening te wijzen, dat er omtrent dien invloed tusschen de verschillende experimentatoren bestaat. Terwijl de een polsversnelling en verhooging der bloedsdrukking na het gebruik van chinine beweert te hebben waargenomen, meent de ander bij dezelfde dieren polsvertraging en verlaging der bloedsdrukking te hebben zien optreden. Kennelijk moet er dus, tenzij men aan geheel onjuiste waarnemingen wille denken, verschil in de hoeveelheid toegediende chinine, of indien deze schijnbaar dezelfde was, verschil in de wijze van toediening hebben plaats gegrepen. Het effect van een of ander middel op het organisme hangt toch niet van de dosis af, die van buiten af als zoodanig in het lichaam wordt gebracht; het hangt af van de hoeveelheid, die op een gegeven oogenblik in het bloed aanwezig is. En daar nu bij verschillende wijzen van toediening de snelheid der resorptie noodzakelijk verschillend moet uitvallen, zoo heeft KÜHN, om in de toegediende dosis steeds een maatstaf voor de in het bloed opgenomene hoeveelheid te bezitten, bij zijne experimenten slechts van eene wijze van toediening gebruik gemaakt, en wel van de injectie onder de huid eener sterkere of zwakkere oplossing van zoutzure chinine. En waren nu de resultaten gelijkloidend? In een dubbel opzicht niet. Ten eerste, zooals wel van zelf spreekt, niet in betrekking tot de